

Una (a)phònica a Banyoles o a Banyuls?

Ahir al Pla de l'Estany es va viure la primera jornada del festival de la veu

Manu Chao en acústic a Banyoles | (a)phònica/ Harold Abellan

Com si la revetlla tingués una segona vida, divendres diada de Sant Joan va arrencar el festival de la veu (a)phònica amb dos concerts incials sonats, el de la debutant **Alba Morena** i el de la ja consolidada veu d'**Anna Ferrer** als quals els seguirien a l'aire lliure els de **Manu Chao** i **Xarim Aresté**. Quatre propostes que es van anar desplegant amb delit de la tarda a la matinada.

La salouenca sorgida del Taller de Músics **Alba Morena** presentava a l'Auditori de Banyoles el seu primer disc *Las dos edades* (autoeditat, 2021). Acompanyada de Carmela Cristos al violoncel i la violinista Marta Rosselló (en substitució del violista Jorge Retuerta), la veu d'**Alba Morena** va despuntar en una proposta eclèctica que va tenir des de versions -com la de **Mecano** "Quédate en Madrid" i "Te recuerdo Amanda" de **Víctor Jara**- fins a temes propis on s'emmiralla força de **Maria Arnal** com el lied romàntic passat pel sedàs de l'electrònica, "Suspiros" o la traca final de qualitat exquisida a "Productividad" (amb una tornada per fer pensar, 'yo te quiero pero tengo que producir') i la cançó d'amor "Busco". Una consideració respecte el repertori, que navega amb decisió amb un format íntim de música de cambra, és que pot fer perdre dramatisme a cançons com la citada de **Jara** o la pròpia "Once", que amb una mica més de drama a la veu, segurament milloraria, ja que està parlant de morts postcovid i no sembla precisament un himne irònic com "Putu any" de **Guineu**. **Alba Moreno** va aconseguir amb la seva música el seu desig, això és:

'que sortiu millor del que heu entrat'.

Alba Morena a l'(a)phònica 2022 Foto: (a)phònica / Harold Abellan

Per la seva banda, la menorquina **Anna Ferrer** ha fet una evolució impressionantíssima amb el seu espectacle (que no disc) *Parenòstic*, que va presentar al teatre municipal. Amb la direcció del **Niño de Elche** aquí sí que es nota una inquietud per introduir una posada en escena que ajuda a la dramatització d'un conjunt de cançons que segueixen un concepte: el parenòstic és a Menorca el que el calendari almanac dels pagesos és a Catalunya. És així com Ferrer arrenca amb un recull de cançons de Setmana Santa, sorgida de la foscor i amb fum de fons com si li tiressin del botafumeiro, barrejat amb ser darrera un pedestal que la fa una figura enfaristolada i en un primer moment llunyana, com un bisbe fent el sermó. Això té lloc a la dreta de l'escenari i després, com si canviés de cicle estacional es mou al centre i a l'esquerra de l'escenari canviant els instruments. El que a la dreta era un sintetitzador, al centre serà un guitarró o un timbal i a l'esquerra veu i guitarra sola. La proximitat que aconsegueix **Ferrer** va in crescendo. Una cosa és cantar a l'església 'cantarem amb alegria' -on el públic es manté expectant per la fórmula del ritual- i una altra de ben diferent és l'immensa energia que transmet al cicle que tanca "M'agrada s'espigolar", on el treball al camp i la fam es confonen en una obra mestra. **Anna Ferrer** va confessar que tenia molta enveja a Mallorca perquè tenien el seu cançoner viu i que per això va descobrir i treballar el recollit per Robert Alsina de Menorca i l'ha posat en dansa. També va fer veure que no cal tancar-se en cap illa musical, ja que el que per a ella era un cançoner d'adn menorquí, amb una consulta a **Eliseo Parra** va trobar que la seva "Na Roseta" era per a ell "San Antonio y los pajarillos". La música és viatgera...

I la pròxima estació va ser l'esperança i alegria que va contagiar amb totes les seves energies **Manu Chao** al Club Natació. El francès apàtrida que viu a Barcelona no va parar de demanar al seu públic que ho donés tot, al mil per cent com li agrada recordar que vivia el seu admirat Maradona. Deia en català 'Més fort' i 'No et sento Banyoles', però dit amb el seu accent francès

políglota sonava com Banyuls i el públic restava perplex i somrient per la confusió amb el poble més al nord de Banyuls de la Marenda.

Manu Chao en acústic Foto: (a)phonica / Harold Abellan

Manu Chao venia en format de trio acústic. Acompanyat del guitarrista argentí Lucky Salvadori i del percussionista que hi toca des dels temps de **Mano Negra**, Philippe Teboul, **Manu Chao** va posar en marxa una locomora desbocada des del minut u. Podia repetir una tornada diverses vegades fins que veiés arrencar a ballar i cantar la gent de la pista. La complicitat va anar creixent a mesura que la música i l'alcohol feien el seu efecte. L'ideari compromès de **Manu Chao** segueix vigent del tot, un dia negre a Melilla i ell cantant a acollir qui ve de fora ('*compartiré mi techo como tú lo harías conmigo*'). Van anar desfilant les seves cançons *collages* com "Todo llegará (Ekivokada vida)", "La vida tombola", "La primavera", "Mr Bobby" (amb l'emergència de **Bob Marley**), "La vacaloca" i també rescatant "Mala vida" de **Mano Negra** i, per als més resistents de la vetllada, les peces clau del repertori com "Clandestino".

La poètica romàntica del francocatalà també va ser present des de "Me llaman Calle", a una prostituta de carrer sense sortida, o "Mi vida", dedicada al seu 'Lucerito', fins a la versió de **Los Chunguitos** "Me quedo contigo (Si me das a elegir)", també versionada per **Antonio Vega**, **Las Grecas** o **Rocío Márquez**, on va assenyalar que entre els tres a l'escenari representaven 'lo peor de la rumba'. Però allò pitjor era millor per als que s'afanyaven a passar-s'ho bé, com va explicar que va somniar amb Diego Armando que li deia que la lliga era una merda i que el campionat a Qatar, una supermerda, i va proclamar el 'viva el futbol de barrio', com el que ha compartit tants anys amb **Che Sudaka** (per això és **Manu** qui els proroga el seu llibre del seu vintè aniversari, *Sin fronteras*). La locomotora ara chacareaba i després s'amansava en reggae, i a l'entremig un rapper, Dani Morante del grup **97onzas**, va pujar a l'escenari a rapejar en català. Com no podia ser d'altra manera també va fer proclames contra la barbàrie Ucraïna, Síria, Palestina... i va cantar el *king of the mambo* del "Bongo Bong" i el "Je ne t'aime plus", en tota una

voragine que semblava no tenir fi.

Manu Chao a l'(a)phònica 2022 amb la col·laboració de raper 97onzas Foto: (a)phonica / Harold Abellan

De fet, quan **Manu Chao** ja portava gairebé dues hores de concert i no tenia intenció d'aturar la màquina de ballar, ja funcionava un altre escenari, el de la Muralla, que arrencava el concert de **Xarim Aresté**, presentant en un concert de luxe, amb tota la banda, el seu últim disc *Ses entranyes* (RGB Suports, 2022), amb cançons tan precioses com viscerals, amb el senzill "Ple d amor" al capdavant. També va oferir cançons amb llum pròpia com "Anem tirant" i la sempre impactant "Indomables" del disc *Polinèsies* (Bankrobber, 2017) amb una banda de so compacte i virtuós en cadascun dels instruments. El flixanço, que ha picat molta pedra per ser reconegut com ho és ara, va assegurar i advertir -després de tocar "Brilla per tu" del disc *Mercuri* (U98, 2020)-: 'no vindrà cap messies infalible, hem de ser naltros qui portem la llum, mecagundena!'. En altres cançons parla de dol, com a "Em desfermaré" del treball *El nus i altres móns* (U98, 2019), però també del renaixement a "El temps de les flors" del mateix disc.

Xarim Aresté a l'escenari de La Muralla de l'(a)phònica 2022 Foto: (a)phonica / Harold Abellan

Menys en els moments més visceral, **Aresté** va caminar a un ritme més pausat però més flipat amb la música mateixa que no **Manu Chao** (més pendent de comunicar vida), com si el viatge vital no fos qui portés la música sinó que l'artista aconseguís que la música fos el transport estètic per tothom sent dalt i sota l'escenari. L'esforç hi és igualment, com l'any 2020 que també va treure el disc *Venus* (a U98, també) i a Banyoles va interpretar "I que ens toqui el sol", amb aquella manera de versificar religiosament que té el '*Sóc el pare sóc el fill; la meva pau la meva guerra*'.

L'agraïment al públic del flixanco (que en aquest cas era en un concert gratuït, però demostrava afició en cantar les seves cançons) el va fer palès en oferir que hi havia discs per vendre i merxandatge: "Gràcies per recolzar la música en directe; quan tots els sistemes fallen, la música no, sempre hi és". I doncs va tocar i cantar aquell '*milers de sistemes fallant alhora*' als quals s'enfronten músics "Indomables" com ell i la seva banda, amb una èpica propera a la banda sonora de **Mark Knopfler** de *La princesa promesa*.

Sens dubte, amb propostes com aquestes, Banyoles es converteix amb l'(a)phònica en terra promesa per a la bona música.